

ğin Filelfo, Guarino v.b. sürekli bir ilişki içinde bulundu. Latince bir mektup derlemesi bulunan ve Plutarkhos'un yapıtından bazı bölümleri Latinceye çeviren Giustinian asıl ününü İtalyanca ile yazdığı çeşitli türden (canzonetta, ballata, strambotto v.b.) şiirlere borçludur. Aşk konuları alan bu şiirlerde Ozan onun yol açtığı umut, neşe ve düşünceleri, evlenmeyi arzu eden genç kızların ya da kötü bir evlilik yapmış genç kadınların yakınmalarını özeni, sanat bilincini elden bırakmadan dile getirir. Kullandığı dil Venedik lehçesini çok andıran bir İtalyancadır. Basit duyguları ince bir edebi zevkle birleştirmeyi başaran ve çoğu bestelenerek de söylenen bu şiirler İtalya'da çok beğenildi, kısa sürede yayıldı ve taklitleri yapılmaya başlandı. Adını Giustinian'dan alarak "giustiniane" ya da "veneziane" adı verilen Giustinian tarzı şiirlerin gerçeklerini taklitlerinden ayırd etmek bugün için çok güçtür. Ozan ömrünün sonlarına doğru dinsel şiirler de yazdı. Ancak bunlar sanat açısından değer taşımazlar.

XV.Yüzyılın ikinci yarısında İtalyanca edebiyat

Hümanizmin Latin diline büyük önem verdiğine ve Petrarca'nın ölümünden başlayarak XV. yüzyılın ortasına kadar İtalyanca edebiyatın Latince edebiyatın yanında çok sönük kaldığına değinilmişti. Ancak yüzyılın ikinci yarısındadır ki Hümanizm akımı dil olarak İtalyancaya yönelir ve şiir alanında ilk büyük ürünlerini verir. 1441 yılında Floransa'da vuku bulan bir sanat olayı halk dilinin, yani İtalyancanın canlanmasının, yaptığı atılımın simgesi kabul edilir. Biraz sonra incelenecek olan yazar Leon Battista Alberti o yıl Piero dei Medici'nin koruması altında bir şiir yarışması düzenledi: çağın ozanlarını "gerçek dostluk" konusu üzerinde İtalyanca şiir yazmaya çağırıyordu. Birincilik ödülü gümüş bir taç olduğundan bu yarışmaya *certame coronario* denildi. Gerçi bu ödülü kimse kazanamadı ama olay İtalyancanın böyle bir konuyu işlemeye yeterli olduğu bilincinin doğmuş olduğunu göstermesi bakımından önem taşır. Yeni İtalyanca edebiyatın yanında Latince edebiyatın da varlığını sürdürdüğü belirtilmişti. Eskiçağın klasik yazarlarının incelenmesi ozanların formasyonunda temel olarak kalır; şiir ya da düzyazıları için eskileri örnek alırlar, onların duygu ve düşüncelerinden, imajlarından, ifade biçimlerinden, cümle yapılarından yararlanırlar. Bu olaya klassisizm denir. Kökleri Petrarca'ya kadar giden bu olgu Romantik çağa, yani XIX. yüzyıla kadar İtalyan zevkine egemen olacaktır. Bununla birlikte XV. yüzyıl klassisizmi, bir sonraki yüzyılda görüleceği biçimde, kendini katı kurallara bağlamaz, biçim ve kapsam açısından belli bir özgürlük tanır. Dil açısından da aynı durum gözlemlenir. Katıksız Toscana dilinin örnek alınması kuramını ortaya atacak olan Bembo henüz görü-